

komme til at forrykke de forfatningsmæssige Forhold, maaske endogsaa standse hele Statsmaskineriet. Vi har jo allerede oplevet, at det paa et hængende Haar var sket. Hvis en Uopløselighed som den, jeg her taler om, ikke skal gøre Skade, forudsætter den en politisk Udvikling, vi endnu ikke er naaet til, en politisk Modenhed, som i øvrigt vil gøre Uopløseligheden overflødig og betydningsløs. Den er kommet ind i Forfatningen paa et Tidspunkt, hvor Indrømmelsen af den viste sig at være en Nødvendighed, hvis man overhovedet skulde kunne føre en paa andre væsentlige Punkter fyldstgørende Grundlov igennem. Derfor bøjede de sig, som allerede den Gang var imod den. Den uligelige Valgret til Landstinget under Juli-Grundloven gjorde Rigsdagens to Ting til fødte Modstandere af hinanden med alle de uhyggelige Kampe i Rigsdagen og i Befolkningen, der fulgte heraf. Landstingets Uopløselighed vil, letsindigt brugt, kunne have lignende Følger. Ganske vist ligger med den ændrede Valgret Roden til det onde ikke saa dybt, som hvor det er selve Modsætningen mellem Vælgerne, der skaber det, men det vil altid være uheldigt indenfor Forfatningen at have Bestemmelser, der i et givet Øjeblik med Virkning kan gyde Olie paa Ilden og sæge selv ellers forsigtige Politikeres Lidenskaber frem. Derfor tror jeg, at det vil være i den rolige politiske Udviklings Interesse, at vi her kommer bort fra, hvad der allerede har vist sig som et for alle Parter farligt Vaaben.

Jeg skal ikke komme ind paa, hvad der ellers i dette Lovforslag kan være Tingene imellem. Lad mig blot sige et Par Ord om Valgretsaldren. Dens Nedsættelse til 21 Aar er mest blevet begrundet med Ordningen i andre europæiske Lande, deriblandt Tyskland, det vil sige ogsaa den Del af Slesvig, der nu gaar til Danmark. Man har understreget, at Bibeholdelsen af 25 Aar som Valgretsaldre til Folketinget vilde betegne en Formindskelse af den Ret, Befolkningen dernede nu har. Men der er maaske dem, der, som f. Eks. nu for et Øjeblik siden det ærede 10de Medlem for 1ste Kreds (Steinke), yderligere vil begrunde Overgangen til 21 Aars Alderen med, at Deltagelse under Ansvar i det politiske Liv allerede fra det Tidspunkt vil virke udviklende paa Ungdommen, paa lignende Maade som den almindelige Valgret har givet Befolkningen i dens Helhed videre Horisont end tidligere, stigende Almeninteresse, forøget Samfundsfølelse, trods den Ensidighed i Opfattelsen, hvorigennem Vejen fremad tidt under politiske Kampe vil komme til at gaa.

Jeg skal da paa mit Partis Vegne tilraade, at Lovforslaget vedtages, som det er kommet til os.

Statsministeren (Zahle): De faldne Udtalelser giver mig ikke Anledning til mange Bemærkninger, thi der er ikke fremkommet noget, som kan siges at være synderlig overraskende, udover maaske en Udtalelse paa et ganske enkelt Punkt.

Hvad først angaar de Udtalelser, som blev fremsat paa Venstres Vegne af det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds (Jørgen Pedersen), maa jeg sige, at naar det ærede Medlem saa bestemt udtalte sig imod at gaa bort fra Uopløseligheden af Landstinget og udtalte sig saa bestemt derimod paa hele Venstres Vegne, maa det ærede Medlem dog huske, at denne Bestemmelse er indført i Grundloven imod megen Modstand fra fremragende Medlemmer af Venstre, og at det derfor ikke paa Forhaand kunde være givet, at hele Venstre vilde staa mere samlet om denne Bestemmelse nu, end man vil det fra andre Partiers Side. Den Modstand, som blev rejst mod denne Bestemmelse fra visse indflydelsesrige Medlemmers Side indenfor Venstre, var ganske sikkert lige saa alvorligt ment og lige saa ivrig som den, der blev ført frem fra andre Partiers Side, og ingen kan endnu vide, om ikke Kræfter kan bryde op fra Bunden og gøre sig gældende paa dette Punkt. Som den ærede foregaaende Taler sagde, er det, som det nu er kommet frem, klart, at denne Sag ender i et Fællesudvalg, og før det er sluttet, er Haabet ikke slukket.

Hvad Valgretsaldren angaar, er den Betragtning, som det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds fremførte: at man kunde risikere, at paa den Maade satte de unge de gamle ud af Spillet, jo ikke rigtig. Det skulde være højst besynderligt, om Vælgerne i Danmark skulde dele sig saaledes, at de unge stemte til den ene Side og de gamle til den anden, og hvis det virkelig skulde finde Sted, haaber jeg, de gamle vilde være saa fornuftige, at de vilde tage deres Hat og Stav og gaa til Side og lade de unge komme til. Det vilde dog vist Samfundet være bedst tjent med. Men Modstand fra de gamles Side mod de unge vilde for øvrigt kun være en stakket Dans, som snart var sprunget, og som det vilde se lidt komisk ud, at netop gamle Ben skulde træde. De gamle gaar jo dog med Sikkerhed Døden imøde; den kan ogsaa ramme de unge, men Sandsynligheden er dog størst for de gamles Vedkommende, og skulde der virkelig opstaa en Kamp mellem de gamle paa den ene